

Abraham 6: Lot in Sodom

Liturgiesuggesties:

Gezang 107: 1, 2, 3 en 4

Psalm 138: 1 en 3

Genesis 19: 1-14

Psalm 97: 1 OB

Genesis 19: 15-38

Psalm 97: 3 OB

Psalm 1: 1, 2 en 3

Psalm 147: 3 OB

Psalm 147: 6 OB

Gemeente van onze Here Jezus Christus, jongen en meisjes, broeders en zusters,
Om te beginnen ... een oud Russisch verhaal.

Er was eens ... een boer, oud en stinkend rijk. En gulzig!

Steeds op zoek naar méér: meer vee, meer landerijen, meer schuren om z'n rijkdom
in op te slaan.

En op zekere dag ... ontmoet die boer iemand-die-hem-blijkbaar-zeer welgezind is.

Een onbekende overigens.

Die het aantrekkelijk voorstel doet: Jij krijgt van mij alle land waar je in één uur
omheen kunt lopen.

De gulzige boer ziet dat wel zitten en ... hij begint ... te rennen.

In een tempo, dat niet meer bij zijn leeftijd past, gaat hij van start.

Hij weet als een goede boer waar hij op letten moet.

Dát is een goed stuk land en dát ...

Bij een splitsing staat hij voor de keus: Zal ik linksaf gaan, of naar rechts?

Als ik rechtsaf ga ... kan ik gemakkelijk om dat stuk land heenlopen.

Maar linksaf ligt nog dát stuk grond en dát ...

Linksaf dus ... Maar daar rechts ...

Zo gaat die boer maar door.

Het ene mooie stuk land wordt aan het andere toegevoegd.

Maar - en dat was de afspraak - dan moest hij er wel helemaal omheen gelopen zijn!

De tijd dringt en het nog af te leggen traject is nog bedenkelijk lang.

Een felle steek in zijn borst maant de boer het kalmer aan te doen.

Maar dát is nu juist het enige dat hij níet mag doen.

Verder, en vooral ... sneller!

En de boer rent en rent.

Zijn gezicht vertrekt.

Z'n gelaatskleur wordt eerst rood en daarna blauw.

Op een gegeven moment zakt hij in elkaar.

De oude, gulzige boer is dood!

En opnieuw verschijnt de grote onbekende.

Hij haalt de dode boer op en neemt hem mee.
De duivel, want die was het ... had met hem de afspraak gemaakt.
Hij heeft zijn stuk grond niet hoeven geven.
De boer is alles kwijt, met inbegrip van zijn leven.
De man, die tijdens zijn leven nooit genoeg had gehad, ... die steeds méér grond wilde hebben, ... had nu genoeg.
Een vierkante meter. Om in te liggen. Zijn graf.

Het verhaal van de gulzige boer, jongens en meisjes, broeders en zusters, is een oud Russisch verhaal.
Een verhaal dat gaat over begeerte naar meer.
Een verhaal over de betekenis van je leven.
Over ... waar doe je het allemaal voor?
Over ... waar ga je naar toe?

*

Naar het paradijs!, denkt Lot - en hij ziet vanuit de verte, de vruchtbare Streek langs de oevers van de Jordaan.
Het paradijs, ja dat denk je Lot.
Maar dat paradijs van jou wordt voor jou ... de hel.
Sodom en Gomorra: de wereld van die dagen!
Twee steden in de vruchtbare en welvarende Streek bij de Jordaan.
Maar wát voor een steden?
De buitenkant lijkt geweldig.
Sterke, stevige muren. Daar kom je met geen bulldozer doorheen.
En een pracht van een toegangspoort: als een rijk versierd sleutelgat van een vorstelijke deur.
En óm de stad: uitgebreide velden en landerijen met daarop grazend het gezondste vee van de wereld: schapen, geiten en kamelen.
De Streek bij de Jordaan lijkt als een plaatje uit een folder van het VVV.
Alleen het beste, alleen het mooiste moet je laten zien.
Maar bínnen in de stad: een zwijntroep, een hoerenkast ...
jij dáár willen wonen, Lot?

Je kent, jongens en meisjes, broeders en zusters, vast wel het bijbelverhaal.
Abram en Lot gaan uit elkaar.
Lot kiest ... hij kiest om te wonen búiten het beloofde land. En Abram ...?
Lot kiest. Hij kiest voor een leven buiten de bescherming van God.
Hij kiest voor een leven zónder God!
God? ... Wat heb je aan Hem?
Wat heeft Hij te maken met jouw levenskeuzes? M
et jouw doen en jouw laten?
Met het beroep, dat je kiest?
Met de vrouw, die je kiest?
God, ach wat kan Hij mij schelen ...!

Weet je, misschien dat Lot wel niet zover ging ... zoals jij misschien wilt gaan.
Lot is - op het eerste gezicht - toch wel wat voorzichtig.

Hij kiest nog niet direct ... om in de wereld van die dagen óp te gaan.
Lot is nog rechtvaardig, een christen ... zouden wij vandaag de dag zeggen.
Daarom ... heel voorzichtig slaat hij zijn tenten op bij Sodom.
Op een camping even buiten de stad. Voor een tijd.
Maar als je steeds maar in een tent moet wonen, terwijl je verderop - ín de stad - een stenen huis kunt betrekken, ... dan zou je toch gek zijn als je dat laatste niet zou doen?

En van bij de stad, trekt Lot ín de stad.
Hij heeft er - neem ik aan - z'n vrouw leren kennen.
Een vrouw van ... de wereld.
Ze schenkt hem ... twee dochters.
Of moet ik zeggen: God schonk hem twee dochters?
Maar arme Lot ... het was voor hem een kwelling in Sodom te moeten wonen.
Hoe ik dat weet?
In 2 Petrus 2 vers 8 lees ik: "Want deze rechtvaardige heeft onder hen wonende, dag en nacht zijn rechtvaardige ziel gekweld door het zien en horen van hun tegen alle wet ingaande werken."

Heb je, jongens en meisjes, broeders en zusters, wel eens goed om je heen gekeken in de wereld, waarin jij leeft, studeert, werkt, gelooft?
Kun je je indenken ... dat die wereld niet alleen veel gelovige mensen ... maar vooral God erg pijn moet doen?
Wat hebben wij mensen van deze wereld gemaakt?
Een zwijnenstal, een hoerenkast, alles kan en alles mag tegenwoordig op seksueel gebied - het liefst open en bloot, in tijdschrift of op de tv.
Zou God het zó bedoeld hebben, toen Hij man en vrouw een plaats gaf in zijn goede schepping?

*

Ja maar, Lot, je kunt toch úit Sodom vertrekken?
Je kunt toch je boeltje pakken en ... wég uit die perverse samenleving?
Misschien wel! Maar je vrouw en je kinderen dan?
Moet je die dan maar achterlaten?
Bovendien: Wáár moet Lot dan naar toe?
Straks merken we hoeveel moeite het de engelen kost ... om Lots gezin los te rukken uit de wurgende banden van Sodom.
Z'n vrouw overleeft het niet.
Zij heeft haar hart ín Sodom verloren!

In de poort, dáár waar je je nog afzijdig kunt houden van het leven ín de stad ... zit Lot.
Het is avond. Twee mannen naderen de stad.
Het zijn de twee inspecteurs, die door God zijn uitgezonden om de geruchten over de perversiteit van Sodom en Gomorra te onderzoeken.
"Het geroep over Sodom en Gomorra is voorwaar groot en haar zonde is voorwaar zeer zwaar." Ik wil weten - zegt de HERE - of het waar is. Ik-wil-het-weten!

Wát heeft God, dan gehoord over Sodom en Gomorra?

Dat in de handen van de mannen van Sodom en Gomorra ... niets en niemand veilig is:

- het recht en het leven wordt met voeten getreden;
- vrouwen worden op straat verkracht;
- kinderen worden gedwongen zich sexueel aan ouderen te geven;
- vreemdelingen zijn hun leven niet veilig:

"Opdat wij gemeenschap met hen hebben" - schreeuwen ze voor de deur van het huis van Lot.

Sodomie: Ze deden er allemaal aan mee "de mannen der stad, de mannen van Sodom, van jong tot oud, de gehele bevolking, niemand uitgezonderd."

Dát is, jongens en meisjes, broeders en zusters, wat de HERE heeft gehoord over Sodom en Gomorra.

Wat in Lots ogen ... het einde, het paradijs leek ... is een volkomen losgeslagen cultuur.

Mensen, die alleen in de meest extreme sexuele uitpattingen ... nog bevrediging kunnen vinden.

Elke volgende ervaring moet weer een beetje verder gaan dan de vorige, anders heb je er geen lol meer in.

Kom, doe mee, joh. Blijf niet aan de kant staan. Geniet van het leven.

Pak wie je pakken kunt. Steeds méér, steeds méér.

Een leven ... zonder God en zijn gebod.

*

Dít is de wereld, waarin Lot woont, leeft en ... gelooft.

Dít is wereld, waarin Lots kinderen zijn opgegroeid.

Z'n beide dochters zijn inmiddels al op huwbare leeftijd gekomen.

Ze hebben zich met twee leuke jongens uit Sodom ... verloofd.

Voel je, jongens en meisjes, broeders en zusters, hóe moeilijk het voor Lot is geworden om úit deze wereld te breken?

Om met deze cultuur te breken?

Daar zijn engelen voor nodig!

Ze grijpen Lot en z'n vrouw en z'n beide dochters.

"Vlucht om uws levens wil; zie niet om; sta nergens stil; ... opdat gij niet verdelgd wordt."

"Toen liet de HERE zwavel en vuur op Sodom en Gomorra regenen, van de HERE uit de hemel; en Hij keerde die steden om, benevens de gehele Streek, met al de inwoners der steden en het gewas van de aardbodem."

Zie je het voor je? Heel Leeuwarden omgekeerd.

Vuur en zwavel uit de hemel.

Alle inwoners en de dieren en alles om de stad ... het wordt een hel.

Lot's vrouw kijkt om. Ze kijkt naar de brandende stad.

Ze kijkt naar het verleden dat ze liefhad (Luc.17:32).

Het kost haar ... het leven.

Want als de HERE komt met zijn straf en zijn oordeel ... dan hebben wij mensen onze nieuwsgierige ogen daarbuiten te houden.
Lot en zijn twee dochters worden uit het oordeel gered.
Omdat God ... Abraham gedenkt.
Omwille van Abraham wordt Lot gered.
Als er nu eens ... één rechtvaardige is ...?
Lot deelt in de zegen van Abraham.
Maar Sodom en Gomorra - de perverse wereld van die dagen - worden omgekeerd.
Radicaal. Het kán niet anders.
Er waren er nog geen tien in de stad, die recht en gerechtigheid zochten.
Er waren er nog geen tien, die op Gods doel met hun leven, antwoord hadden gegeven.
Einde van een stad. Einde van een cultuur.
We klappen de Bijbel dicht.
Sodom - over en uit!

*

Als ik nu eens 'amen' zei?
Mooie korte preek, dominee. Ja, maar ... we zijn er nog niet.
Genesis 19, jongens en meisjes, broeders en zusters, is nog niet uit.
Er komt nog een - vaak vergeten - stuk achteraan.
Lot en zijn dochters vluchten naar de bergen.
Daar gaan ze wonen, in een grot, als primitieve holbewoners.
Het is immers gedaan met de toekomst van Lot, met de toekomst van zijn dochters.
Ze hebben in Sodom alles moeten achterlaten:
- hun mooie kleren;
- hun dure spullen;
- hun beide verloofdes.
Wat ze niet hebben achtergelaten ... is de cultuur, de moraal van Sodom.
Want wat gebeurt.
Beide dochters verkrachten hun vader.
Incest. Maar dan omgekeerd.
Geen vader, die zijn dochters dwingt tot sexuele gemeenschap ... maar dochters die hun vader misbruiken.
Een walgelijk verhaal. 't Is net zo goor en vunzig ... als wat de mannen in Sodom dachten en deden.
Een sexverhaal. Een pornoclub.

Dat is de wereld van de dochters van Lot.
Een wereld ... zonder God.
Een wereld zonder normen en waarden, waar ieder doet wat goed is in eigen oog.
Maar pas op.
Het is een wereld waar God eens voorgoed een eind aan maakt.
Het einde is de dood.
De Dode Zee. Of zoals de Arabieren het noemen: de Zee van Lot.

*

De moraal van het verhaal.

Wat leren we, jongens en meisjes, broeders en zusters, uit deze geschiedenis uit de Bijbel?

Dit: Dat de Sodomcultuur sterker is ... dan je denkt.

Dat de levensstijl van je omgeving ... diep doordringt in je eigen leven.

In je doen ... en je laten.

Kijk maar naar de dochters van Lot.

Zou jij ... zo'n vader of moeder willen hebben?

Zou u zulke kinderen willen grootbrengen?

Zou jij ... in zo'n stad willen wonen?

Zou u zulke 'vrienden' willen hebben?

Het gaat ook vandaag de dag zo verraderlijk gemakkelijk.

Voor je het weet ... ben je met de Sodomcultuur besmet.

Lot dacht ook - toen hij in Sodom ging wonen: Ach, 't loopt met mij zo'n vaart niet.

De mensen maken het vaak erger dan het in werkelijkheid is.

Als ik me maar afzijdig houdt, hoeft mij en mijn gezin niets te overkomen.

Maar wat heeft het leven in Sodom aan Lot gebracht?

- Het eerste wat een deuk gekregen heeft is zijn eigen persoonlijk leven.

Dat staat duidelijk in de brief van Petrus: "Dag aan dag heeft Lot zijn ziel gekweld" door wat hij zag en hoorde.

Lot ergert zich groen en geel aan de zonde van de stad waar hij woont; aan de zonde van zijn gezin.

Lot is en blijft een vreemdeling, een eenzaam mens ... in zijn stad en in zijn gezin.

Nee, in Sodom rust geen zegen voor Lots ziel.

- Het tweede dat een deuk oploopt, dat ernstig beschadigd wordt, is Lots gezinsleven.

Lot is een slap-janus, die z'n vrouw en kinderen hun gang maar laat gaan.

Z'n dochters groeien op in een Verotique klimaat.

Ze mogen dan geen gemeenschap hebben gehad met een man - hoe weet Lot dat trouwens van z'n kinderen ...?

Als ze-onder-ons-zijn in de spelonk ... gaan alle sexuele remmen los en verliezen ze alle schaamte.

De dochters van Lot worden de stammoeders van de Moabieten en de Ammonieten.

Notabene, de ergste vijanden die het volk Israël in haar geschiedenis heeft gekend.

Lots nageslacht gaat voor de HERE verloren.

- De derde deuk in Lots leven is zijn bezit.

Met veel schapen, geiten, kamelen en knechten was Lot afgedaald naar het paradijs van Sodom.

Als een geruïneerde vluchteling slijt hij - arm en berooid - zijn levensdagen in een spelonk.

Lot zal hier zeker ... de straffende hand van de HERE in hebben gezien.

Maar achteraf, jongens en meisjes, broeders en zusters, hoe vaak is het dán niet ... te laat!

*

Lot heeft zijn doen en laten bij en in Sodom ... duur moeten betalen.
De vrede van zijn hart, het geluk van zijn leven, zijn vrouw en de toekomst van zijn kinderen, zijn huis, zijn geld en zijn goed ... dát alles heeft Lot moeten opofferen ... door zijn verblijf buiten het beloofde land.
Zeker, Lot werd gered.
Maar als een stuk hout uit een open haardvuur.
Zo'n stuk hout is geschroeid, weet je.
En het walmt en rookt en stinkt.
Het is door de vlammen van het vuur aangetast, niet mooi meer.

Moet je, jongens en meisjes, dan maar doorgaan met het dolle avontuur van te leven in de Sodom-wereld van vandaag?
Moeten je ouders maar aan alles blijven toegeven aan wat jij graag wilt?
Je loopt de kans dat je als een stuk hout ... de nodige schroei- en brandplekken oploopt.
Je loopt zelfs de kans ... dat je in de vlammen opgaat.
Voor altijd. Voor eeuwig.
Scherp hè, vanmiddag? Maar kán ik anders?
Het gaat immers over ... hoe ga je om, met jezelf, met de wereld waarin je leeft.
Met God.
De invloed van de wereld houdt geen halt bij de deur van jouw leven.
Zie je, hoe razend actueel dit vreemde verhaal uit de Bijbel opeens wordt?
Soms ontdek je aan veel kleine dingen ... dat mensen de normen en waarden van de wereld om hen heen hebben overgenomen.
- Wie doet er vandaag nog moeilijk over bijvoorbeeld: samen-wonen?
- Of over: met elkaar naar bed gaan, voordat je getrouwd bent?
- Of over het kijken naar erotische films op t.v. of uit de videotheek.
Ach iedereen doet het. Waarom wij dan niet?
Wat kan dat nou voor kwaad?
M'n ouders deden het - misschien stiekem - ook voordat ze getrouwd waren.
Hoe weet je dat trouwens?
De Sodom-cultuur, jongens en meisjes, broeders en zusters, houdt ook niet voor kerkdeuren halt.

*

Maar gáát het vandaag de dag ... alleen om dingen op het gebied van de seksualiteit?
Je zou bijna geloven van ... wel.
Elk terrein van ons doen en laten kan in handen komen van de geest van Sodom.
Hoe hou je het vol? Hoe hou je als christen stand?
Een éenzame korenaar op het veld ... knapt bij de eerste de beste stevige windstoot.
Maar als die ene korenaar ... midden in een heel korenveld staat, ... vangen ze sámen die windstoten op.
Jezus bidt voor jou, voor u en voor mij.
Niet om ons uit de wereld weg te nemen, maar om ons te bewaren voor de boze.
Sámen sta je sterk. Sámen kun je elkaar helpen.
Daarom heeft God je ook een plaats gegeven in zijn gemeente.
Alleen redt je het niet. Alleen kom je niet veel verder.

Maar christenen, volgelingen van Christus Jezus, laten zich niet meeslepen door de dingen van de wereld. Christenen, leerlingen van Christus Jezus, leven anders, doen anders, kiezen anders.

Je merkt het immers aan hun hele leven.

Aan je eigen leven!? Aan je doen en je laten.

Als kind van Lot of ... als-een-kind-van-God!

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 19 november 1989

! Graag een mailtje als deze preek in een gemeente wordt gelezen. !